

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ในมาตรฐาน 43 ว่าบุคคลมีสิทธิเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 23 ได้กล่าวว่าการศึกษาระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดการศึกษานั้นมุ่งเน้นทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ มาตรฐาน 24 ววรรค 4 ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วนกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา เพื่อพัฒนาคน ให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด สถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งกระบวนการในการดำเนินการพัฒนาคนให้มีความสมดุลในทุกด้านจำเป็นต้องมีการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. 2553 : 8) ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญหา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนเห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทักษะการรักการออกกำลังกาย มีประสิทธิภาพ ในการผลิตและการบริโภค อนุรักษ์ไทย พัฒนาสิ่งแวดล้อม รักประเทศชาติและท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงล่าสุด ที่จัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม โดยยึดหลักว่า “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กำหนดให้สถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนา

ผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นคนไทย มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักการสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและต่อเนื่องตลอดชีวิต ความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้ ตลอดเวลา เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน ความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ความยืดหยุ่นหลากหลายสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์จากการศึกษาทุกรูปแบบ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันของการศึกษา การส่งเสริมสร้างเอกภาพของชาติ ความพอดีระหว่าง ความเป็นคนไทยและความเป็นสากล รวมทั้งในทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 ก : 5) ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนของสาระการเรียนรู้จัดเป็น สาระการเรียนรู้แกน สาระการเรียนรู้แกนเลือก และสาระการเรียนรู้เสรี สำหรับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน แบ่งเป็นกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมแนะแนว ด้วยลักษณะการจัดการศึกษาดังกล่าว สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนและกำหนดรูปแบบแนวทางวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับ แนวทางของหลักสูตรกิจกรรมประเมินในชั้นเรียนที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบที่เหมาะสม จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ ปรับปรุงพัฒนาและบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อพัฒนากระบวนการเรียน การสอน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข การจัดการศึกษาต้อง เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับ ตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ซึ่งสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ต่าง ๆ ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2553 : 19)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายในการพัฒนาและปลูกฝังผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมกับสังคมไทย โดยสถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความจำเป็นของชุมชนและสถานที่ตั้ง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นกรณีเฉพาะ นอกเหนือหรือเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ หรือพิจารณาขึ้นมา ใหม่ก็ได้ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับคุณธรรมหรือจริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่น ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนตั้งใจเรียนเอาใจใส่และมีความเพียร พยายามในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แสวงหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึก ความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ศึกษาค้นคว้าหา ความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะเป็นการ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นการสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ยังเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการผ่านช่วงชั้นที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินตาม เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและวางเป้าหมายไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 3)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของสำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษา นอกโรงเรียน แนวพระบรมราโชวาท และจอห์น บูลลาเซอร์ และคณะ ที่รวบรวมได้ 15 ด้าน ได้แก่ เห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ มีความใฝ่ฝันและจินตนาการ แสวงหาความรู้ใหม่ อยากรู้อยากเห็น ตั้งใจอย่างมีสติ กล้าคิดริเริ่ม เพียรพยายาม ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ สร้างความพึงพอใจ มีเหตุผล รักการเรียน เข้าใจแจ่มแจ้งทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ และมีแรงจูงใจชอบความท้าทาย ผู้วิจัยได้คัดเลือกและสังเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้จากแนวคิดของหน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ และนักศึกษามาเพียง 7 ด้าน ที่มี ความเหมาะสมและจำเป็นต่อการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ 1) เห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ซึ่งจะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ตระหนักถึงลักษณะการกระทำที่แสดงถึงการให้ความสำคัญ เห็นประโยชน์ของการเรียน กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนทั้งในโรงเรียนและชุมชน เห็นประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การนำข้อคิด ประสบการณ์ที่ดีของผู้อื่นมาใช้ในการเรียนและการดำรงชีวิตของตน 2) อยากรู้

อยากเห็น เพื่อความตื่นตัว ว่องไว กระฉับกระเฉง รวดเร็วและริบเร่ในการค้นหาความรู้ตามที่
 ได้รับมอบหมาย ทำให้งานไม่คั่งค้าง รวมทั้งมีความต้องการ ความปรารถนาที่จะรู้ในเรื่องที่อยู่
 รอบ ๆ ตัวและเหตุการณ์ที่สนใจ โดยไม่ปล่อยให้เนิ่นนานออกไปของผู้เรียน 3) ตั้งใจอย่างมีสติ
 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเอาใจใส่ ไม่วอกแวก มีจิตใจ จดจ่อต่อการเรียน งานที่ได้รับมอบหมาย
 งานในชีวิตประจำวัน รู้หน้าที่ของตน รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ
 รวมทั้งรู้จักควบคุมการแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ 4) กล้าคิดริเริ่ม
 เพื่อให้ผู้เรียนกล้านำความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของตนเอง เปิดเผยให้ผู้อื่นได้รับ
 รู้ ในสถานการณ์ที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นและไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น รวมทั้งการนำแนวคิด วิธีการ
 ใหม่ ๆ ที่ไม่ลอกเลียนแบบใครมาใช้ในการเรียน การตัดสินใจในการดำรงชีวิตได้
 5) เพียรพยายาม เพื่อให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ในการศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรม
 ที่ได้รับมอบหมาย กิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ให้สำเร็จตามที่
 ตั้งจุดมุ่งหมายไว้อย่างเต็มความสามารถ 6) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจ
 แสวงหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ การติดตาม ข่าวสาร ข้อมูล เทคโนโลยีที่
 ทันสมัย ชักชวนให้ผู้อื่นอ่านหนังสือ และมีส่วนร่วมในการอ่านเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น
 ในชีวิตประจำวัน สามารถหาแหล่งที่มาของข้อมูลที่สนใจเพิ่มเติมด้วยตนเอง ทั้งจากเอกสาร
 จากของจริง และจากผู้รู้ และ 7) ความมีเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการแสดงถึงวิธีใช้
 ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่สนับสนุนการกระทำและการตัดสินใจของตนเอง โดยพิจารณาตาม
 ความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 7 ด้านนี้จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำไปใช้ให้เกิด
 ประโยชน์และทำให้เกิดความสงบผลสำเร็จในชีวิต ซึ่งปัจจุบันสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ดำเนินการ
 พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ให้แก่นักเรียน และจะต้องตรวจสอบว่านักเรียน
 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ตามที่สถานศึกษาต้องการหรือไม่ และยังต้องการแบบวัด
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ที่มีคุณภาพใช้วัดคุณลักษณะดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงมีความสนใจที่จะสร้าง
 แบบวัดมาประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลที่ได้จากการวิจัยจะทำให้ได้แบบวัดคุณลักษณะ
 อันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการตรวจสอบว่านักเรียน
 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้มากน้อยเพียงใดและจะได้พัฒนาปรับปรุงหรือพัฒนา

ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และหน้าที่การงาน ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัด
ร้อยเอ็ด จาก 21 อำเภอ มีจำนวนโรงเรียน 60 โรงเรียน มีนักเรียนสิ้น 7,881 คน (สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. 2554 : 6)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด จาก 5 อำเภอ มีจำนวนโรงเรียน 10 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลาย
ขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำนวน 633 คน (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2553 : 162)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ประกอบด้วย

- 2.1 การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
- 2.2 อยากรู้อยากเห็น
- 2.3 ตั้งใจอย่างมีสติ
- 2.4 กล้าคิดริเริ่ม
- 2.5 เพียรพยายาม
- 2.6 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.7 มีเหตุผล

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะด้านใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งแบ่งเป็นคุณลักษณะได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ หมายถึง ลักษณะการกระทำที่แสดงถึงการให้ความสำคัญ เห็นประโยชน์ของการเรียน กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนทั้งในโรงเรียนและชุมชน ให้ความสำคัญ เห็นประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการนำข้อคิด ประสบการณ์ที่ดีของผู้อื่นมาใช้ในการเรียนและ การดำรงชีวิตของตน

2. อยากรู้อยากเห็น หมายถึง ความตื่นตัว ว่องไว กระฉับกระเฉง รวดเร็วและริบเร่งในการค้นหาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งานไม่ค้างค้ำ รวมทั้งมีความต้องการความรู้ที่กระจ่างในเรื่องที่ถูกรอบ ๆ ตัวและเหตุการณ์ที่สนใจ โดยไม่ปล่อยให้เนิ่นนานออกไป

3. ตั้งใจอย่างมีสติ หมายถึง ความเอาใจใส่ ไม่วอกแวก มีจิตใจจดจ่อต่อการเรียนงานที่ได้รับมอบหมาย งานในชีวิตประจำวัน รู้หน้าที่ของตน รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งรู้จักควบคุมการแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

4. กล้าคิดริเริ่ม หมายถึง การนำความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของตนเอง เปิดเผยให้ผู้อื่นได้รับรู้ ในสถานการณ์ที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นและไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น รวมทั้งการนำเสนอความคิด วิธีการใหม่ ๆ ที่ไม่ลอกเลียนแบบใครมาใช้ในการเรียน การตัดสินใจในการดำรงชีวิตได้

5. เพียรพยายาม หมายถึง ความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ในการศึกษาหาความรู้ ทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในชีวิตประจำวันให้สำเร็จตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้อย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

6. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง ความสนใจแสวงหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ การติดตาม ข่าวสาร ข้อมูล เทคโนโลยีที่ทันสมัย ชักชวนให้ผู้อื่นอ่านหนังสือ และมีส่วนร่วมในการอ่านเพื่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นในชีวิตประจำวัน สามารถหาแหล่งที่มาของ ข้อมูลที่สนใจเพิ่มเติมด้วยตนเอง ทั้งจากเอกสาร จากของจริง และจากผู้รู้

7. มีเหตุผล หมายถึง การแสดงถึงวิธีการใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่สนับสนุน การกระทำและการตัดสินใจของตนเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะ ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ทั้งฉบับ ได้แก่

1. ความเที่ยงตรงของแบบวัด (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถ วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในแต่ละด้าน โดยการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ
2. ความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถ วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach)
3. อำนาจจำแนกของแบบวัด (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัด แต่ละข้อที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดีเยี่ยม กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปรับปรุง ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง โดยใช้ การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (t-test)
4. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงคะแนน ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการสอบแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นคะแนนตัวแทน ที่จะบอกระดับการสอบของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร โดยแสดงเป็นคะแนน มาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-score) และการขยายคะแนนที่ปกติ ซึ่งแปลงมาจากคะแนนดิบ ที่วัดคุณลักษณะหรือลักษณะ โครงสร้างที่สอดคล้องกับแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกรมวิชาการ ด้านใฝ่เรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2553 : 23) มาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริม และพัฒนาให้ผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้มากขึ้น
2. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องการใฝ่เรียนรู้และเป็นแนวทางในการสร้างหรือพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY